

از سوءاستفاده فیس‌بوک تا شکایت علیه آمازون

خبرهای این هفته در موضوع سواد رسانه، یکی مربوط به سوءاستفاده کارمندان فیس‌بوک از دیتسای کاربران زن در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ است که اخیراً با انتشار یک کتاب، مجدده مطرح شده است. در خبری دیگر از مداخله دولت امریکا در نوع فعالیت آمازون صحبت می‌شود. با هم نگاهی به اخبار بیندازیم.

یک کتاب جزئیاتی جدید از سوء استفاده برخی کارمندان فیس‌بوک از اطلاعات کاربران این شبکه اجتماعی را افشا کرده است. نشریه «تلگراف» گفته که نسخه‌ای از کتابی با عنوان «بک حقیقت زشت: نبرد برای سلطه در فیس‌بوک» را دریافت کرده است که اطلاعات و افشاگری‌های نگران‌کننده‌ها را از این شرکت افشا می‌کند. در این کتاب، دو خبرنگار با نام‌های «شیرا فرنکل» و «سسیلیا کانگ» ادعا می‌کنند چندین کارمند فیس‌بوک با استفاده از دسترسی‌های خود، اطلاعات کاربران را ردیابی کرده‌اند.

یکی از گزارش‌های این کتاب به مهندسی مربوط می‌شود که از دسترسی خود به داده‌های مکانی فرد دیگری استفاده و موقعیت مکانی آن فرد را ردیابی کرده است. او که نامش فاش نشده است، اطلاعات مربوط به زنی که او را ترک کرده و به اروپا رفته بود، با دسترسی غیرمجاز پیدا کرده و حتی متوجه موقعیت او در هتل‌های مختلف شده است. یکی دیگر از مهندسان فیس‌بوک نیز در اقدام مشابهی به اکانت زنی که حاضر به دیدار مجدد با او نبوده، فاش کرده و به اطلاعات او دسترسی پیدا کرده است. به همین فیس‌بوک در این کتاب ذکر شده است.

طبق گزارش‌های ارائه شده، «الکس استاموس» مدیر ارشد امنیت فیس‌بوک در سال ۲۰۱۵ سی‌کرده است «مارک زاکربرگ» را از این مسئله آگاه کند. استاموس به مدیر عامل فیس‌بوک گفت: «کارمندان این شرکت تقریباً هر ماه اطلاعات یک کاربر را ردیابی می‌کنند.» به نظر می‌رسد استاموس چند توصیه‌امنیتی مانند محدود کردن دسترسی کارمندان به زاکربرگ اعلام کرده و طبق گفته منبع ذکر شده در کتاب مشکل اصلی مخابرات این تئوریت‌ها طرز فکر زاکربرگ است.

بسیاری از پروتکل‌های دسترسی با هدف تسهیل ارتباط مهندسان در شرکت حذف شده بود و تنها چیزی که می‌توانست مانع نفوذ افراد به اکانت‌های اشخاص و اطلاعات شخصی کاربران شود، حس است آنها بود! سطح دسترسی مهندس یادشده در این شرکت به اندازه‌ای بوده که قادر به دسترسی به تمام مکالمات شخصی و عکس‌ها(حتی عکس‌های حذف شده کاربر)، پست‌هایی که لایک کرده یا کامنت روی آنها گذاشته یا حتی روی آنها کلیک کرده، بوده است. او تمام این اطلاعات را از طریق اپلیکیشن فیس‌بوک نصب شده روی گوشی کاربر به دست آورده و قادر به ردیابی لوکیشن لفظهای او بوده است.

فیس‌بوک در پاسخ به سؤال بزینس اینسایدر درباره محتوای این کتاب گفته کارمندانی را که به اطلاعات کاربران دسترسی غیرمجاز داشته‌اند، اخراج کرده است. متأسفانه در حال حاضر فیس‌بوک هیچ روشی برای کاربران خود ارائه نکرده است تا سطح دسترسی این اپلیکیشن و کارمندان شرکت را به داده‌های خود محدود کند. همچنین در چند وقت گذشته موارد نگران‌کننده زیادی از این شرکت شنیده شده که حریم خصوصی کاربران را به خطر انداخته است.

تحقیق تازه از آمازون به علت انحصار طلبی تجاری

خرید استودیوی فیلم‌سازی «هترو گلندن میر» توسط شرکت آمازون بیش از آنچه ابتدا تصور می‌شد به طول انجامیده است. کمیسیون فدرال تجارت امریکا قصد دارد تحقیقات عمیقی را در این زمینه انجام دهد تا مشخص شود آیا این خرید به معنای سوءاستفاده آمازون از تسلط خود بر بازار است یا خیر.

کارشناسان هشدار می‌دهند تکمیل و تأیید این خرید منجر به تقویت غیرقانونی تسلط آمازون بر بازار کالاها و خدمات متنوعی می‌شود و این امر توان رقابت را از مؤسسات رقیب می‌گیرد. آمازون از بزرگ‌ترین فروشگاه‌های اینترنتی جهان به شمار می‌رود.

فراست وزارت دادگستری امریکا در جریان این تحقیقات با کمیسیون فدرال تجارت این کشور همکاری کند. پیش از این آمازون خواستار آن شده بود که لیناخان رئیس جدید کمیسیون یادشده به علت سابقه موضوع گیری علیه شرکت آمازون در تحقیقات در مورد عملکرد انحصارطلبانه این شرکت مشارکت نداشته باشد.

صاحبانظران می‌گویند بعید است این تحقیقات مانع از خرید مترو گلندن میر توسط آمازون شود و در نهایت این فرآیند را تا حدی به تأخیر انداخته و با شرط و شروطی همراه خواهد کرد. در این حال تسلط مدیریتی دولت امریکا بر بخش خصوصی و نظارت بر آن قابل توجه و تأمل است.

خبر دوم در مورد آمازون، به شکایت کمیسیون ایمنی کالاهای مصرفی امریکا (CPSC) از این شرکت مربوط می‌شود. شکایتی که طرح شده تا این خرده فروشی آنلاین را مجبور کند برای صدها هزار کالای خطرناکی که در پلتفرمش می‌فروشد، فراخوان صادر کند. این آژانس ادعا می‌کند آمازون از لحاظ قانونی مسئولیت دارد برای محصولاتی که خطر جراحت یا مرگ برای مصرف‌کنندگان دارد، فراخوان صادر کند. این محصولات شامل ۲۴ هزار ردیاب مونوکسید کربن معیوب، ۴۰۰ هزار ستشور بدون محافظ شوک و برق گرفتگی و البته هزاران لباس خواب کودک هستند که آتش می‌گیرند.

در بیانیه این سازمان آمده است: «ما باید با شیوه کار آمدتر شدن این پلتفرم‌های فروش کالاهای طرف سوم و همچنین بهترین شیوه برای حمایت از مصرف‌کنندگان امریکایی اقداماتی انجام دهیم.» آمازون ادعا می‌کند انبوهی از کالاهای خطرناک را از فروشگاه‌هایش حذف و پول مشتریان را به طور کامل پرداخت کرده است.

سواد رسانه

سواد رسانه ۸۸۶۹۸۴۴

قبضی که سلبریتی شناسی را به روز کرد

نگاه یک

کبری آسوپار

چه چیز در قبض برق میلیون‌تی علی کریمی، فوتبالیست معروف ایرانی غیر عاد بود که ناگاه موجی از انتقاد و اعتراض نسبت به او را برانگیخت. اولین گزینه برای اغلب معترضان، مبلغ قبض مذکور بود. قبضی که برای بیشتر مردم تا ۱۰۰ هزار تومان است، برای او ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان بود. این فاصله طبقاتی بیش از هر اتفاق دیگری، مردم را رنجاند. میزان این رنجش از تفاوتی که میان خود و سلبریتی مورد نظر احساس کردند، آنقدری بود که شاید باقی آنچه باید از این انتشار قبض درمی‌یافتند، کمتر مورد توجه قرار گرفت.

شناخت سلبریتی‌ها و یساذ گرفتن جگه‌گونی مواجهه با فعالیت‌های آنان سطح سواد رسانه جامعه را به میزان قابل توجهی از تقا می‌دهد. سلبریتی‌ها سخنوان تریبون‌های یکطرفه‌ای هستند که چون خوب فوتبال بازی کرده‌اند، چون بازیگران خوبی در سینما و تلویزیون بوده‌اند، چون خواننده‌های خوبی هستند یا حتی وقتی بازیکن، بازیگر و خواننده خوبی نیستند و فقط معروف هستند یا چون فالورهای زیادی در اینستاگرام یا توییتر دارند، فکر می‌کنند نظراتشان در همه موضوعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و هنری باقی قابل توجه باشد. انتشار این قبض برق و اعتراض این فوتبالیست به خاطر قطع برق به دلیل عدم پرداخت آن قدم بزرگی در مسیر شناخت سلبریتی‌ها بود اگر به نکات آن توجه کنیم:

۱- برخی سلبریتی‌ها، وجهه‌ای مردمی، عدالت‌خواهانه و حامی

ملت از خود ساخته‌اند، منادی مشکلات کشوری می‌شوند و مردم

هم از اینکه آنان حامی‌شان شده‌اند، استقبال می‌کنند. در واقع

اما آنها از مشکلات مردم فرستگه‌ها فاصله دارند. آنچه قبض برق میلیون‌تی کریمی رو کرد، در وهله اول همین بود. او می‌تواند سلبریتی باشد و از مشکلات مردم بگوید، اما دیگر نمی‌تواند زست مردمی بودن بگیرد. او پس از موج اعتراضات، با تمسخر نظرات اعتراضی و عذرخواهی کنایه‌آمیز گفت نمی‌دانستم این مبلغ از رقم اخلاص‌ها بیشتر است! او خود را مدافع حق ملت می‌داند و همین ملت وقتی به او معترض شده‌اند، چرا خودش را با اختلاسگرانی که آنان هم مورد اعتراض ملت بوده‌اند، قیاس می‌کند؟ چون یاد نگرفته‌است اشتباه خود را بپذیرد، یاد نگرفته است مدعی نباشد و یاد نگرفته است حقیقت و واقعیت را بپذیرد. او همیشه فقط خود را دیده‌است و همین منیت کار دستش داد. یاد اولین نکته‌ای است که مردم در مواجهه با سلبریتی‌ها باید بدان بگیرند؛ آنها به لحاظ شرایط زندگی شبیه مردم نیستند و برای کسی همچون علی کریمی، این دوری از زندگی عامه مردم آنقدری است که حتی متوجه نیست قبض برق میلیون‌تی او برای

یک بار دیگر مسوارد بالا را بخوانیم؛ علی کریمی شبیه همان مسئولانی نیست که به آنها معترض است؟ زندگی‌اش شبیه مردم نیست، اما ادعای مردمی بودن دارد. حامی عدالت است، اما به اجرای قانون در حق خود تخصصی‌اش یک مورد است، اما در همه زمینه‌ها خود را صاحب نظر می‌داند.

علی کریمی شبیه همان مسئولانی نیست که به آنها معترض است؟ زندگی‌اش شبیه مردم نیست، اما ادعای مردمی بودن دارد. حامی عدالت است، اما به اجرای قانون در حق خود معترض است؛ حوزه تخصصی‌اش یک مورد است، اما در همه زمینه‌ها خود را صاحب نظر می‌داند.

نمونه‌هایی از اعمال حکمرانی دولت‌ها بر فضای مجازی

اینجا حاکم، حاکم است!

حالا، توییتر از انتصاب فردی که بتواند هماهنگی میان دولت هند و این شرکت را برای اجرای قوانین جدید انجام دهد، تعلل کرد. اوایل هفته گذشته، دولت هند خطاب به دادگاهی محلی در این کشور اعلام کرد: «توییتر نتوانسته است به مسئولیت خود در مورد حفاظت از محتوای تولید شده توسط کاربران هندی و بررسی آنها عمل کند. زیرا ما مقامی را برای فرار از تماس‌های دو جانبه و رسیدگی به نگرانی‌های دولت هند معین نکرده‌است.»

با این اقدام دولت هند، سرانجام توییتر برای جلوگیری از وقوع مشکل قضایی وارد عمل شد و «وینای پراکاش» را به عنوان اولین مسئول اداری مقیم در هند منصوب کرد تا تمامی تماس‌های دولتی برای اجرای قوانین اینترنتی در این کشور از طریق این فرد هماهنگ شود. توییتر اولین شرکت بزرگ فناوری نیست که با فشار دولت هند مجبور شده است افرادی را برای هماهنگی میان خود و دولت هند، در این کشور منصوب کند. پیش از این فیس بوک، گوگل، تلگرام و… افرادی را با مسئولیت مشابه در هند منصوب کرده بودند. توییتر در هند بیش از صد میلیون کاربر دارد و در صورتی

آخرین گزارش تخیلی!

آخرین جلسه شورای عالی فضای مجازی در دولت دوازدهم هفته گذشته به ریاست حسن روحانی رئیس‌جمهور و با حضور رؤسای سایر قوا و اعضای حقیقی و حقوقی برگزار شد. در این جلسه ابوالحسن فیروزآبادی، دبیر شورای عالی فضای مجازی با ارائه گزارشی از عملکرد این شورا، مصوبات هشت سال گذشته، اقدامات مبتنی بر این مصوبات و اثراتی را که این اقدامات در گسترش و رشد کمی و کیفی فضای مجازی داشته‌اند به بحث و بررسی اعضا گذاشت.

رئیس‌جمهور نیز در این جلسه با بیان اینکه شورای عالی فضای مجازی از ابتدای تشکیل تاکنون ۲۲ جلسه برگزار کرده که ۵۹ جلسه آن در طول فعالیت دولت‌های یازدهم و دوازدهم بوده و در این مدت ۲۸ مصوبه نیز به تصویب رسیده است، از مصوبات این شورا برای پیشبرد اهداف کلان کشور دفاع کرد.

با این حال برخی اعضای شورا نسبت به این گزارش و صحت و سقم آن نگاه دیگری داشتند.

گزارش، مورد تأیید اعضا نیست

محمدحسن انتظاری، عضو حقیقی شورای عالی فضای مجازی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با اشاره به گزارش ارائه شده در مورد عملکرد شورای عالی فضای مجازی در دولت حسن روحانی و اقداماتی که مطابق با مصوبات این شورا پیگیری شده است، گفت: انتقاد جدی از سوی اعضای حقیقی شورا به گزارش دبیر شورای عالی فضای مجازی وارد است و این گزارش مورد تأیید اعضا نیست. وی با تأکید بر اینکه این گزارش گلابه‌های مقام معظم رهبری در خصوص ولنگاری فضای مجازی را شامل نمی‌شد، افزود: فضای مجازی کشور تحت این سال‌ها در سیطره پلتفرم‌های امریکایی بوده و کسب و کارهای آنلاین در شبکه‌هایی مانند اینستاگرام شکل گرفته است. این روند کمکی به ایجاد فضای مجازی در کشور نمی‌کند، اما در گزارش ارائه شده به اینگونه موضوعات با دید مثبت نگاه شده است.

مشکلات مجازی در این ۸ سال حل نشد

انتظاری با بیان اینکه انتظارا اعضای شورای عالی فضای مجازی این است که مطالب مرتبط با فضای مجازی کشور منصفانه واقع‌گرایانه مطرح شود، گفت: نظر ما این است که مشکلات کشور در حوزه فضای مجازی طی هشت سال اخیر حل شده و از این جهت اعضای حقیقی شورا انتقاد جدی به گزارش دبیر شورای عالی فضای مجازی دارند. عضو حقیقی شورای عالی فضای مجازی با بیان اینکه این گزارش تنها به بیان بخش کوچکی از وظایفی که در این شورا با انجام می‌شد پرداخته است، اظهار داشت: برای مثال در این گزارش به میزان پیشرفت تکمیل شبکه ملی اطلاعات که بارها نیز مورد گلابه‌مقام معظم رهبری بوده است، اشاره‌ای نشده و تنها ارزیابی کلی بدون اعلام اعداد و ارقام و جزئیات اجرای این پروژه، ارائه شده است. وی گفت: اگر چه شورای عالی و مرکز ملی فضای مجازی در بخش هماهنگی بین دستگاه‌ها در موارد متعددی از جمله انتخابات و موضوعات مرتبط با امنیت سایبری زحمت کشیده و اقدامات قابل دفاعی داشته‌اند اما مأموریت اصلی شورای عالی فضای مجازی مطابق با حکم رهبری مشخص است و باید پیشرفت برنامه‌ها مطابق با مصوبات این شورا دنبال شود.

طرح فراموش شده

دبیر سابق شورای عالی فضای مجازی با بیان اینکه از دی ماه سال ۹۲ تنها یک طرح در خصوص معماری و طرح کلان شبکه ملی اطلاعات به تصویب رسیده است، خاطر نشان کرد: در این گزارش در خصوص اجرایی شدن این طرح و برنامه زمان‌بندی و جزئیات پیشرفت آن ارزیابی انجام نگرفته است. وی با اشاره به اظهارات رسول جلیلی و سعیدرضا عاملی از اعضای حقیقی شورا در این جلسه گفت: مطلقاً با این اظهارات، شورای عالی فضای مجازی در دولت دوازدهم هر هفت هفته یکبار تشکیل شده و این در حالی است که باید هر دو هفته یکبار برگزار می‌شد. در همین حال انتقاد به گزارش وارد بود که بسیاری از اقدامات سایر دستگاه‌های حاکمیتی به عنوان کارنامه عملکرد مرکز ملی فضای مجازی عنوان شد. به این ترتیب این فعالیت‌ها باید از گزارش مرکز ملی فضای مجازی حذف شود.

گلابه‌های رهبری نادیده گرفته شد

عضو حقیقی شورای عالی فضای مجازی با تأکید بر اینکه پس از اتمام جلسه و مذاکراتی که با اعضای شورا داشتیم انتقاداتی به اظهارات رئیس‌جمهور و نیز گزارش عملکرد شورا از سوی اعضای حقیقی و حتی حقوقی وارد بود، افزود: در یک کلام از دید اعضای حقیقی شورای عالی فضای مجازی، گزارش را پائینی مرکز ملی فضای مجازی در آخرین جلسه این شورا در دولت دوازدهم، گزارش جامعی نبود و گلابه‌های مقام معظم رهبری در خصوص فضای مجازی را در برنگرفت.